

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci žalobce: **H. B.**, zastoupený Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2016, č. j. MV-4042-4/SO-2016,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 19. 5. 2016 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2016, č. j. MV-4042-4/SO-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále též „Ministerstvo“ nebo „prvostupňový orgán“), ze dne 14. 12. 2015, č. j. OAM-2536-18/ZR-2015 (dále též

„prvostupňové rozhodnutí“), jímž Ministerstvo ukončilo přechodný pobyt žalobce na území České republiky podle § 87f odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále též „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah žaloby

[2] Žalobce odůvodnil žalobu překročením pravomocí ze strany žalovaného i prvostupňového správního orgánu, kterého se tyto orgány státní správy dopustily porušením pravidla obsaženého v čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, dle něhož státní orgán může svou pravomoc uplatňovat jen v mezích stanovených zákonem a způsobem, který zákon stanoví. Tyto meze však byly v případě žalobce překročeny, neboť ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie (v souladu s § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců) je výslovně navázáno na existenci pravomocných rozhodnutí soudu a to buď rozhodnutí o rozvodu manželství, nebo prohlášení manželství za neplatné. Základní podmínkou pro ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU je tak dle žalobce existence rozsudku týkajícího se manželství. Žalobce je toho názoru, že formulace zákona nepřipouští žádný rozšiřující výklad, kterým by si správní orgány mohly odůvodnit rozšiřování aplikace ustanovení § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců i na situace zcela odlišné, jakým je právě jeho případ (neexistovalo manželství, v důsledku čehož neexistuje ani žádné pravomocné rozhodnutí soudu).

[3] Žalobce dále nesouhlasí s argumentací žalovaného, dle které se nejedná o analogii v neprospěch žalobce, ale o přípustný extenzivní, logický a eurokonformní výklad. V tomto směru žalobce poukazuje na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „Směrnice 2004/38/ES“), stanovující přednost vnitrostátního práva před ustanoveními Směrnice 2004/38/ES, je-li vnitrostátní právo příznivější pro cizince. Proto dle žalobce není možné používat tuto Směrnici 2004/38/ES k výkladu vnitrostátního práva, který je pro cizince méně příznivý než doslovné znění vnitrostátního práva.

III. Vyjádření žalovaného

[4] Žalovaný se k žalobě vyjádřil ve svém přípisu, doručeném soudu dne 20. 6. 2016, a navrhl, aby soud žalobu zamítl a potvrdil napadené rozhodnutí.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření uvádí okolnosti rozhodné pro ukončení přechodného pobytu žalobce na území České republiky. Přechodný pobyt byl žalobci udělen na základě vztahu žalobce a paní L. S., nicméně tento vztah po 2,5 letech zanikl a žalobce s paní L. S. již 2,5 roku spolu nežijí. Následně žalobce požádal o udělení trvalého pobytu z důvodu, že na území České republiky pobývá již 5 let, i když je nyní více v Německu než v České republice. Žalobce však preferuje udělení trvalého pobytu v České republice, kde se mu líbí více.

Vzhledem k těmto skutečnostem prvostupňový správní orgán přechodný pobyt žalobci podle § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců ukončil.

[6] Dále žalovaný opouje tvrzení žalobce a uvádí, že za důvod dle § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců je potřeba považovat také ukončení faktického partnerského vztahu, který byl při vydání povolení k přechodnému pobytu posouzen jako vztah podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Obdobně se uplatní také výjimka o zachování práva pobytu dle § 87f odst. 2 písm. c) body 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. K takovému závěru žalovaného vede logický výklad ustanovení § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť pokud dojde k ukončení trvalého pobytu zánikem manželství jakožto institucionalizovaného svazku dvou osob, tím spíše je potřeba považovat za důvod ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka situaci, kdy dojde k zániku vztahu založeném pouze na faktickém svazku. Obdobný závěr lze učinit také výkladem tohoto ustanovení v návaznosti na čl. 14 Směrnice 2004/38/ES (zachování práva pobytu směrnice přímo neřeší, pouze požaduje, aby nadále byly splněny podmínky pro jejich pobyt). Nejde tak dle žalovaného o analogii v neprospěch, ale o přípustný extenzivní logický a eurokonformní výklad. Na základě všech těchto skutečností je žalovaný přesvědčen o tom, že právní důvod vydání napadeného rozhodnutí byl jednoznačně dán.

IV. Posouzení věci krajským soudem

[7] Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) osobou k tomu oprávněnou dle ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s. a jde o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.

[8] Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. poté, kdy účastníci řízení s takovým postupem vyslovili souhlas.

[9] Žaloba není důvodná.

[10] Předně zdejší soud poukazuje na skutečnost, že mezi účastníky tohoto řízení již rozhodoval v rámci řízení o prodloužení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, pod sp. zn. 31 A 5/2016, přičemž od závěrů uvedených v rámci tohoto řízení není důvod se odchýlit.

[11] Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti.

[12] Žalobce byl druhem L. S. (nar. „X“). Na základě tohoto vztahu mu byl dne 3. 3. 2010 udělen přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie. Po 5 letech pobytu na území České republiky žalobce podal dne 20. 4. 2015 žádost o udělení trvalého pobytu,

předtím požádal také o prodloužení uděleného přechodného pobytu. V rámci řízení o těchto žádostech vyšlo najevo, že žalobce již 2,5 roku s L. S. vztah neudrží a tento vztah se po 2,5 letech rozpadl, o čemž žalobce příslušné orgány České republiky neinformoval. Informaci o rozpadu vztahu uvedl až během těchto řízení, například ve výsledku ze dne 27. 8. 2015. V době rozhodování žalovaného je žalobce již ženatý s D. B., dříve H., se kterou v současnosti pobývá více v Německu než v České republice. V Německu má udělen rovněž pobyt, preferuje však udělení trvalého pobytu v České republice, kde se mu líbí více.

[13] Prvostupňový správní orgán žalobci dne 14. 12. 2015 ukončil platnost povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[14] Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal dne 21. 12. 2015 odvolání, které dne 15. 1. 2016 svým přípisem doplnil, přičemž argumentoval v podstatných rysech shodně s žalobními body, uplatněnými v nyní posuzované správní žalobě.

[15] Žalovaný podané odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí Ministerstva. V odůvodnění argumentoval podobně jako ve vyjádření k podané správní žalobě.

[16] Na základě výše uvedeného krajský soud dovodil, že spor mezi účastníky v projednávané věci tkví především v otázce, zda zánik faktického stavu mezi dvěma osobami, z níž jedna je občanem Evropské unie a druhá je držitelem přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, lze pokládat za okolnost, která má stejné účinky jako zánik manželství mezi těmito dvěma osobami. Spor tak nastává v otázce systematického a logického výkladu ustanovení § 87f zákona o pobytu cizinců, které výslovně neuvádí jako důvod ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie zánik statusu rodinného příslušníka či ukončení společného soužití s rodinným příslušníkem.

[17] Vzhledem k tomu, že v projednávané věci jsou důležitým předmětem posouzení důvody ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, krajský soud pokládal za nutné nejprve shrnout relevantní právní úpravu a judikaturu správních soudů týkající se dané problematiky.

[18] Dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců platí: „*Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.*“ K uvedenému zdejší soud dodává, že se dle § 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí také na cizince, kteří jsou rodinnými příslušníky státního občana České republiky. V souladu s tímto pak implementace Směrnice 2004/38/ES dopadá také na rodinné příslušníky občanů České republiky.

[19] Dle § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců: „*Ministerstvo dále ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie přechodný pobyt na území, pokud manželství s občanem Evropské unie zaniklo na základě pravomocného rozhodnutí soudu o rozvodu manželství nebo o prohlášení manželství za neplatné; to neplatí, jestliže 1.) rodinnému*

příslušníku občana Evropské unie bylo rozhodnutím příslušného orgánu nebo dohodou manželů svěřeno do výchovy dítě občana Evropské unie nebo mu bylo přiznáno právo pravidelného osobního styku s dítětem občana Evropské unie pouze na území, nebo 2.) před zahájením řízení o rozvodu nebo řízení o prohlášení manželství za neplatné toto manželství trvalo alespoň 3 roky a v době trvání manželství měl rodinný příslušník občana Evropské unie na území povolen pobyt nejméně 1 rok, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života rodinného příslušníka.“

[20] Skutkově podobným případem se zabýval již Krajský soud v Plzni, přičemž rozhodl rozsudkem ze dne 14. 6. 2017, č. j. 30 A 148/2016 – 61, který byl následně publikován Nejvyšším správním soudem ve Sbírce NSS pod č. 5161/2017 Sb. Dle Krajského soudu v Plzni „za důvod dle § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců je třeba považovat též situaci, kdy dojde k ukončení faktického partnerského vztahu, tedy vztahu druh – družka, který byl při vydání povolení k přechodnému pobytu posouzen jako vztah dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.“ Zdejší soud se za použití teleologického výkladu s tímto názorem ztotožňuje.

[21] Dle krajského soudu je co se týče rodinných příslušníků občanů Evropské unie smyslem a účelem zákona o pobytu cizinců umožnit těmto rodinným příslušníkům pobyt na území České republiky, pokud skutečně splňují podmínky dle § 15a zákona o pobytu cizinců, tedy mají status rodinného příslušníka občana Evropské unie, což ostatně vyplývá i z jazykového výkladu ustanovení § 87b zákona o pobytu cizinců. Stejně tak je ale dle názoru krajského soudu účelem a smyslem zákona o pobytu cizinců, tedy konkrétně účelem ustanovení týkajících se rodinných příslušníků občana Evropské unie, umožnit pobývat na území České republiky těm cizincům, kteří splňují podmínky stanovené v ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců nejen při řízení žádosti o povolení k pobytu pro rodinného příslušníka, ale po celou dobu jejich pobytu na území České republiky. Jednoduše řečeno, smyslem a účelem zákona o pobytu cizinců je umožnit pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, pokud v souladu s ustanoveními zákona o pobytu cizinců tímto rodinným příslušníkem skutečně po celou dobu jeho přechodného pobytu je.

[22] K tomuto závěru krajského soudu ostatně přispívá také fakt, že v sobě ustanovení § 87f obsahuje instituty tzv. zachování práva rodinného příslušníka, kdy za určitých významných okolností je cizinci, který ač fakticky pozbude status rodinného příslušníka občana Evropské unie, zachován přechodný pobyt na území České republiky. Dle soudu ze systematiky a textu předmětného ustanovení vyplývá, že pokud cizinec obecně již nebude splňovat podmínky dle § 15a zákona o pobytu cizinců, tedy nebude mít status rodinného příslušníka občana Evropské unie, zásadně je mu jeho přechodný pobyt na území České republiky ukončen, pouze za určitých výjimek v daném ustanovení uvedených k jeho ukončení nedojde.

[23] Stejně tak zdejší soud v souvislosti s tímto upozorňuje na novelizaci zákona o pobytu cizinců účinnou od 18. 12. 2015, kdy v § 87f odst. 1 je již explicitně v návaznosti na dřívější nedůsledný text zákona o pobytu cizinců vyjádřeno, že Ministerstvo ukončí pobyt cizinci, pokud přestal splňovat podmínky uvedené v § 15a zákona o pobytu cizinců nebo přestal na území pobývat společně s občanem Evropské unie. Nadále jsou pak v § 87f odst. 2 upraveny instituty zachování práva pobytu, tedy výjimky z obecného ukončovacího pravidla

stanoveného v odstavci předchozím. Touto úpravou tedy došlo k tomu, že smysl a účel zákona o pobytu cizinců týkající se úpravy pobytu rodinných příslušníků na území České republiky, jak byly zdejším soudem představeny výše, byly srozumitelněji promítnuty do jeho textu tak, aby jazykový i teleologický výklad tohoto ustanovení byly v souladu.

[24] Krajský soud dále uvádí, že rovněž za použití argumentu *a maiori ad minus* dopadá ustanovení § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců na vztah druh – družka. Zdejší soud má za to, že pokud je situace, kdy dojde k zániku manželství jakožto institucionalizovaného svazku dvou osob, důvodem k ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, lze dospět závěru, že tím spíše je třeba považovat za důvod ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka situaci, kdy dojde k zániku vztahu, který byl postaven pouze na faktickém svazku, aniž by bylo uzavřeno manželství nebo registrované partnerství.

[25] Navíc pokud je umožněn přechodný pobyt rodinnému příslušníku občana Evropské unie na základě jiného než manželského vztahu (například vztah druh – družka), má krajský soud za to, že je nelogické, aby ukončení přechodného pobytu bylo vztaženo pouze k zániku manželského vztahu, neboť by takovým závěrem mezi osobami v manželském vztahu a osobami v jiném vztahu vznikly nedůvodné rozdíly.

[26] Dále pak krajský soud dodává, že v projednávané věci je jeho závěr o aplikaci ustanovení § 87f odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců na zánik faktického vztahu druh – družka v souladu s použitím doktríny nepřímého účinku směrnice č. 2004/38/ES. Tato doktrína ukládá správním i soudním orgánům vykládat a uplatňovat právní předpisy přijaté za účelem provádění směrnice eurokonformně, tedy v souladu s požadavky práva Společenství v celém rozsahu, v němž jim vnitrostátní právo poskytuje určitý prostor pro uvážení. Pro užití nepřímého účinku musí být dodržena podmínka, že vnitrostátní předpis je takového výkladu schopen (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2016, č. j. 9 Azs 95/2016 – 29, publ. ve Sbírce NSS pod č. 3448/2016 Sb.)

[27] Zásada eurokonformního výkladu vyžaduje, aby vnitrostátní soudy učinily vše, co spadá do jejich pravomoci, tím, že vezmou v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použijí metody výkladu jím uznané, taky aby zajistily plnou účinnost dotčené směrnice a došly k výsledku, který by byl v souladu s cílem stanoveným směrnicí (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 5. 10. 2004, Pfeiffer, C-397/01, Recueil, s. 1-8835). Jak bylo demonstrováno zdejším soudem, za pomoci teleologického a logického výkladu lze dosáhnout toho, že ustanovení o ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, konkrétně § 87f odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců dopadá také na zánik faktického partnerského vztahu v souladu s ustanoveními směrnice č. 2004/38/ES. Jejím smyslem, obdobně jako smyslem zákona o pobytu cizinců, je totiž usnadnění pobytu partnera občana Evropské unie, se kterým má občan Evropské unie řádně doložený trvalý vztah a podmínku tohoto trvalého vztahu splňuje po celou dobu jeho pobytu na území dotčeného státu.

[28] Nadto je potřeba také uvést, že žalobce faktický vztah s L. S. neudrží již 2,5 roku, nicméně o této skutečnosti příslušné správní orgány jakkoliv neinformoval. Zánikem tohoto

vztahu tak žalobci zanikl důvod, na základě něhož mu bylo oprávnění k přechodnému pobytu v České republice uděleno.

[29] Zdejší soud na základě výše uvedeného uzavírá, že s ohledem na skutečnost, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení trvalého pobytu nebo pro prodloužení přechodného pobytu na území České republiky, je nutné přisvědčit argumentaci žalovaného a potvrdit tak jeho rozhodnutí o ukončení platnosti přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Tímto postupem nedošlo ke krácení práv žalobce a jednání prvostupňového orgánu ani žalovaného nelze označit za protiústavní, kdy se při uplatňování své pravomoci pohybovali v rámci účelu a rozsahu ústavních zákonů i nižších právních předpisů. Žalobní námitka žalobce je tak **nedůvodná**.

V. Shrnutí a náklady řízení

[30] S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým bylo odvolání žalobce v meritu věci zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítnout.

[31] Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. ledna 2018

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu